

НЕОЛОГІЗМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Ірина КОЛЕГАЄВА

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри лексикології і стилістики англійської мови
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Маргарита ЧЕРНІЧЕНКО

здобувачка вищої освіти другого магістерського рівня,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Анотація

Наукова робота присвячена темі словникового складу англійської мови, зокрема шару неологізмів у сфері культури. У роботі були досліджені неологізми, okazіоналізми (nonce words), слова «портмоне» (особливий вид неологізмів – portmanteau words), архаїзми, історизми і нейтральна лексика як складові англійської мови.

Ключові слова: неологізми, okazіоналізми, словниковий склад, культура

Англійська мова сягає своїм корінням на століття назад. Пройшовши неабиякий шлях розвитку, від статусу діалекту до міжнародної мови, три періоди існування, отримавши безліч запозичень й перетерпівши чисельні зміни у фонетиці, граматиці, лексиці, ця мова продовжує жити й творчо розвиватися. Якщо граматика та фонетика функціонують у трохи інший спосіб,

лексика є ідеальним прикладом дзеркала суспільного життя. Вона швидко реагує на різні зміни, не оминаючи жодної теми – чи то наукова революція, чи поява швидко розповсюдженої хвороби – все потрапляє до уваги мовців і збагачує мовний лексикон. Проте, варто зазначити, що зміни можуть бути протилежно спрямовані, а отже неоднозначно впливати на мову та її використання. З одного боку, варіативність використання лінгвістичних прийомів і засобів значно збільшується, що дає свободу у спілкуванні і робить комунікації простішими і зрозумілішими. З іншого боку, уніфікація та спрощення існуючих правил, структур та лексичної бази позбавляє мову унікальності, вносить неясність при спілкуванні, розмиває кордони між діалектами, зменшує кордони між офіційними та розмовними формами. У розвитку мови важливу частину відіграє саме лексика, адже, за твердженням Арнольд І. В., щороку в словниковому складі мови з'являється приблизно 800-900 нових слів. Ці нові слова називають неологізмами.

Наприклад, слова **algospeak** – noun, slang or codewords that arise from the need to hide from content moderation on social media, може змінюватись правопис слова: замість *mood* пишеться *m00d*, може з'явитись нове слово на заміну вже існуючого: дієслово *to kill* стане *to unalive*, або **rizz** – noun, *rizz* actually comes from the word charisma, чи **Quiet quit** – noun, when physically, you still turn up to work but mentally, you check out and do the absolute bare minimum to get by є одними з найяскравіших прикладів неологізмів у шарі лексики, що більш всього контактує зі світом соціальних мереж, культурою етносу та стилем життя людини.

Архаїзми – слова та словосполучення, які вийшли з активного вжитку. Наприклад, *Do you bite your thumb at us, sir?*. Вислів «*bite one's tumb at sb*» колись мав значення «вкусити великий палець та махнути ним у бік когось», це було образливим жестом. *This above all: to thine own self be true*. Рядок із «Гамлета». Він містить не тільки архаїзм *thine* (тобі/твоє), але й архаїчну структуру речень.

Історизми – слова або словосполучення, що позначають явище з минулого. При цьому йдеться про явище, яке зникло в матеріальній культурі мовців, вже пішло з життя суспільства, втратило для нього будь-яку актуальність. Ось як **a battleaxe** – a large axe used as a weapon in the past; **a barque** – a vessel of three or more masts, fore and aft rigged on the aftermost mast and square-rigged on all others. Sometimes spelled 'bark';

Звісно, що без нових термінів та явищ лексика не змогла б бути такою еластичною, особливо за умови того, що поява нових об'єктів потребує номінації нових понять. Тут й потрібні неологізми. Наприклад, **Slowmaxxing** – noun, *slowmaxxing* is the pinnacle of a slow paced life (contrary to hellmaxxing – Obtaining a one-way ticket to hell by doing something incredibly bad, evil, or shameful), або **Menty-b** – noun, a shorterned term for *mental breakdown*.

Nonce-words a.k.a occasionalisms, literary coinages (sometimes) – words coined or used for a special occasion – okazіоналізми, мовленнєві одиниці, які утворюються за стандартними та новими словотвірними моделями, з характерним експресивним забарвленням та індивідуальним характером. Багато

відомих авторів використовували неповторні слова в контексті своїх творів, щоб створити унікальний, захоплюючий або цікавий літературний досвід. Дитячий письменник Доктор Сьюз часто використовував у своїй поезії такі слова для комедійних цілей. Він вигадав слова *ga-fuppeted* і *obsk, tilzzle-topped Tufted Mazurka, snerl*.

A portmanteau word – це слово, утворене шляхом злиття звуків і значень двох або більше інших слів. Наприклад, слово **Dumbfound** (*dumb+confound*) з'явилося ще у 17 столітті, їм продовжують користуватися. **Flabbergasted**, одне з найбільш вимудруваних слів, з'явилося у 18-ому сторіччі, його значення поєднує в собі в'ялість і жах.

Мета роботи полягає у аналізі особливостей історичних та культурно-забарвлених передумов походження, будови й використання неологізмів, дослідження їхнього зв'язку з okazіоналізмами, історизмами/архаїзмами та нейтральною лексикою англійської мови, оцінці впливу неологізмів на англійську сьогодення, з якими проблемами вони зустрічаються під час функціонування. Дуже багато неологізмів використовуються під час комунікацій, чи то онлайн, чи офлайн, у ролі прикметників (*up-to-hate, guilty*) або засобів вираження почуття стосовно когось/чогось (*uggala*). Але неологізми це не тільки жарти й прізвиська, вони також використовується для надання характеристики чи освітлювання проблем сьогодення (*To Truss sth up* – висвітлює економічні проблеми Великобританії). Тому, завдяки цьому прикладу, можемо зазначити, що у неологізмів присутня так звана крос-функція – вони не мають суворих рамок використання, можуть плавно переходити від однієї під-теми до іншої.

Щодо зв'язку неологізмів та okazіоналізмів, зазначимо, що okazіоналізми не вважаються повністю неологізмами. Вони виступають формою слова на шляху до становлення неологізмом (потенційне слово – okazіоналізм – неологізм). Якщо слово стає більш вживаним, воно на деякий час перестає бути okazіоналізмом і переходить до класу неологізмів, а згодом, коли воно вже втрачає новизну й стає загальноновживаним (це слово додають у офіційні словники).

Актуальність виконаного дослідження зумовлена тим, що неологізми, під впливом різноманітних факторів: глобалізація, вплив Інтернету, створення та розвиток цифрових технологій, тяга до спрощення життя, поява нових способів відпочинку тощо, продовжують активно з'являтися у ХХІ столітті. Аналіз деяких неологізмів та сфер їхнього використання надає можливість краще зрозуміти культурні процеси та потреби сучасного суспільства поза цими новими словами.

У дослідженні були використані **методи** спостереження, лінгвістичного та діахронічного опису, класифікації, аналізу, узагальнення. Наприклад, **Cozy Glow** – noun, a person who sleeps with the lights turned and with a big amount of Blankets. by Whackoon October 9, 2023. Лексичний неологізм, словосполучення, **To Truss something up** – verb, to destroy something completely. Named after UK's shortest (meaning the time of being one) PM Liz Truss, who trussed up the economy with her trussonomics, by DarthBearHunter October 20, 2022. В даному випадку

це лексичний неологізм, спостерігаємо конверсію (власне ім'я перетворилось на дієслово)

Результати. Варто відзначити, що англійська мова постійно змінюється, відновлюється та розширюється. Культурні, наукові, світові процеси є одними з головних чинників цього розвитку. Зрозуміло, що неологізми у цьому випадку виступають засобом зв'язку мови та людей, які нею користуються. Розвиток мови, фактично, зупинити неможливо, тому поява нових слів у її лексичному складі також можна вважати невпинним.

Висновки. Питання виникнення неологізмів є дуже актуальним, адже за мовними процесами треба слідкувати безпосередньо досліджуючи представників саме цих мовних процесів. Наразі існує велика кількість наукових статей, досліджень та підручників, що присвячені проблемі неологізмів та неології як науки. Усе лінгвістичне товариство пильно слідкує за оновленнями лексичного складу англійської мови: широковживані слова, колишні неологізми, фіксуються у великих, офіційних словниках, а нові одиниці мови досліджуються та спостерігаються передусім у звичайному для них мовленнєвому середовищі.

Не тільки неологізми можуть бути чинниками сильного впливу на мову та її вокабуляр. Якщо звернутися до okazіonalіzmів, то через призму дослідження можна побачити, що ці слова є явищем не менш унікальним ніж неологізми. Вони з'являються задля однієї цілі – надання найкращого опису емоцій мовця, для того щоб передати усю суть його думок і відчуттів. Тому вони часто можуть бути дивними, загадковими, незвичними тощо. Їх основна задача у літературному тексті – звернути увагу читача, розбудити його інтерес, показати щось «таке», що ще ніхто не показував.

Особливо важливим для лексики англійської мови (як і будь-якої іншої) є той факт, що неологізми та okazіonalіzми продовжують з'являтися. Поки суспільство буде розвиватися, доти й лексика буде відповідати цим змінам та нововведенням. Таким чином маємо зазначити, що неологізми виступають супутниками мови, діяльності людей та повсякденного життя – так би мовити, шестернями завжди працюючого годинника. Цей процес не буде зупинним, як і робота механізму цього невпинного годиннику.

Література

1. Stylistic Lexicology. Stylistic Classification of the English vocabulary [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pereklad.nmu.org.ua/ua/LECTURE%202.pdf>
2. Dr. Seuss If I ran the Zoo [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://archive.org/details/1393500281950IfIRanTheZooDrSeuss/139350028-1950-If-I-Ran-the-Zoo-Dr-Seuss/>
3. Meaning and style in language. Neologisms. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.britannica.com/topic/language/Neologisms>